

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра фінансів та оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В.

С. В. Гаврилюк
16. 10. 2013 р.

ФІНАНСИ

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0305 Економіка та підприємництво

напряму підготовки 6.030508 Фінанси та кредит

Луцьк – 2013

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси» для студентів галузі знань 0305 Економіка та підприємництво, напряму підготовки 6.030508 Фінанси і кредит.

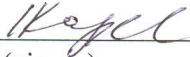
” ___ ” _____, 2013 р. - 22 с.

Розробник: Івашко О. А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та оподаткування

Рецензент: Карлін М. І. д.е.н., професор, зав. кафедрою фінансів та оподаткування

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри фінансів та оподаткування

протокол № ___ від _____ 2013 р.

Завідувач кафедри: (Карлін М. І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

*Державатверджено протокол №1 від 27.08.2014р.
Державатверджено протокол №13 від 27.05.2015р.*

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією факультету (інституту)
Інституту економіки та менеджменту

протокол № ___ від _____ 2013 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (інституту) (Бегун С. І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ___ від ____ . ____ . 2013 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Фінанси,” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму (спеціальності) “Фінанси та кредит”

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія та практика фінансів, їх роль в розподільчих процесах, що відбуваються в економічній системі держави, засад фінансової політики держави, ланок фінансової системи держави та їх взаємодії

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна “Фінанси” слугує розумінню змісту дисциплін “Фінанси підприємств”, “Фінансова діяльність суб'єктів господарювання”, “Податкова система”, “Фінансовий ринок” та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Предмет фінансової науки
2. Централізовані фінанси та їх роль в суспільному відтворенні
3. Особливості функціонування ланок фінансової системи
4. Децентралізовані фінанси та їх місце в фінансовій системі держави

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 10	0305 “Економіка та підприємництво”	нормативна
Модулів 4	Фінанси і кредит	Рік підготовки 2
Змістових модулів 4		Семестр 5,6
ІНДЗ: є		Лекції 60 год.
Загальна кількість годин 360		Практичні (семінари) 40 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних 6 год. самостійної роботи 7,5 год. індивідуальної роботи 6,5 год.	бакалавр	Лабораторні 20 год.
		Самостійна робота 127 год.
		Індивідуальна робота 113 год.
		Форма контролю: <u>залік</u> , <u>екзамен</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в сприянні більш поглибленому засвоєнню теоретичних основ фінансових відносин, які виникають на різних рівнях економічної системи

У процесі вивчення курсу “Фінанси” передбачається вирішити наступні **завдання:**

- вивчення сутності фінансів та фінансової науки;
- досконале освоєння знань про фінансову та бюджетну систему держави;
- набуття практичних навиків аналізу джерел доходів та напрямів витрачання коштів у всіх ланках фінансової системи, знання їх специфіки;
- вивчення основ теорії грошей та дії законів грошового обігу, специфіку їх дії в сучасних умовах.

В результаті засвоєння дисципліни студенти повинні:

знати : роль та значення фінансів і фінансової системи в економічному розвитку суспільства.

вміти : об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві, розуміти сутність і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів і фінансів суб'єктів господарювання, розробляти і вирішувати актуальні питання розбудови фінансової системи та забезпечення фінансової стабільності держави.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ

Тема 1. Сутність фінансів та їх функції. Фінансові ресурси

Предмет і завдання курсу фінансів. Суть і визначення фінансів. Функції фінансів. Взаємозв'язок фінансів з іншими розподільчими категоріями. Еволюція зарубіжних фінансових теорій. Класична та неокласична школи про фінанси. Маржиналізм та кейнсіанство, їхня роль у розвитку фінансової думки. Погляди представників неоконсерватизму на фінанси. Сучасні зарубіжні фінансові теорії. Розвиток поглядів вітчизняних вчених-економістів на фінансову науку. Дореволюційні та післяреволюційні вчені про фінанси. Характеристика трьох етапів розвитку радянської фінансової науки. Сучасні погляди вітчизняних вчених-економістів на фінансову науку. Сутність фінансових ресурсів, їх види. Джерела формування фінансових ресурсів. Напрямки використання централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів. Фінансові резерви, методи їх формування. Характеристика видів фінансових резервів. Роль фінансового ринку у процесі перерозподілу фінансових ресурсів.

Тема 2. Фінансова система держави

Фінансова система, її структура в Україні. Характеристика сфер та елементів фінансової системи. Проблеми стабілізації та оптимізації фінансової системи України.

Тема 3. Фінансова політика та фінансовий механізм

Сутність фінансової політики. Елементи фінансової політики. Фінансова тактика і фінансова стратегія. Фінансова політика держави, фірми та домогосподарства. Проблеми фінансової політики України. Напрямки вдосконалення фінансової політики.

Визначення фінансового механізму. Структура фінансового механізму. Характеристика елементів фінансового механізму – фінансових методів, фінансових важелів, стимулів, санкцій, нормативно-правового забезпечення. Напрями вдосконалення фінансового механізму.

Сутність фінансового контролю. Види, форми і методи фінансового контролю. Завдання, функції і повноваження органів державного фінансового контролю. Аудит. Шляхи вдосконалення системи фінансового контролю в Україні.

Тема 4. Фінансовий ринок

Фінансовий ринок та його основні сегменти. Об'єкти та суб'єкти фінансового ринку. Характеристика основних грошових потоків фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Фінансові інструменти грошового ринку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ФІНАНСИ ТА ЇХ РОЛЬ В СУСПІЛЬНОМУ ВІДТВОРЕННІ

Тема 5. Державні фінанси

Сутність і призначення державних фінансів. Основні елементи фінансового господарства держави. Фінансові ресурси держави. Визначення та структура державних фінансів за поглядами вітчизняних і зарубіжних фінансистів. Система державних доходів. Структура державних видатків. Грошові потоки сфери державних фінансів.

Тема 6. Бюджет у складі державних фінансів

Зміст і призначення державного бюджету. Роль державного бюджету в соціально-економічному розвитку держави. Бюджетний дефіцит, передумови його виникнення. Види дефіциту бюджету. Джерела покриття бюджетного дефіциту.

Тема 7. Бюджетна система. Бюджетний устрій. Бюджетне право

Бюджетна система: сутність та склад. Бюджетний устрій. Механізм розподілу доходів і видатків між ланками бюджетної системи. Бюджетні права та бюджетна ініціатива. Особливості бюджетного процесу в Україні.

Тема 8. Доходи та видатки бюджетів

Бюджетна класифікація: сутність та структура. Доходи бюджетів. Видатки бюджетів. Бюджетне фінансування: його зміст, принципи та форми. Бюджетний дефіцит: сутність, наслідки та шляхи подолання.

Зміст та характеристика доходів Державного бюджету. Класифікація доходів Державного бюджету. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти.

Роль видатків Державного бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Класифікація видатків бюджетів. Бюджетне фінансування. Основні видатки Державного бюджету.

Бюджетний дефіцит та методи його подолання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛАНОК ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Тема 9. Податкова система держави

Податки: сутність, функції та види. Суть та значення податкової політики. Податкова система, принципи побудови оптимальної податкової системи. Сутність, необхідність та види податків. Класифікація податків. Характеристика податкової системи України. Організація податкової роботи та діяльність державної податкової служби. Реформування податкової системи України: підґрунтя та перспективи.

Тема 10. Державний кредит та державний борг

Зміст і призначення державного кредиту. Форми державного кредиту. Характеристика державних позик. Види державних цінних паперів. Державний борг. Внутрішній і зовнішній державний борг. Механізм управління державним боргом України.

Тема 11. Державні цільові фонди

Державні цільові фонди: сутність та класифікація. Постійні і тимчасові цільові фонди. Пенсійний фонд України: джерела формування та напрямки витрачання коштів. Фонд соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності: фінансові аспекти діяльності. Джерела коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття на напрями їх використання. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: джерела формування та напрями використання коштів.

Тема 12. Місцеві фінанси

Місцеві фінанси в економічній системі держави. Структура системи місцевих фінансів. Доходи і видатки місцевих бюджетів. Система розмежування доходів та видатків між ланками бюджетної системи. Поняття комунальної власності. Комунальний кредит і фінанси комунальних підприємств. Міжбюджетне регулювання (субсидії, дотації, система процентних відрахувань).

Тема 13. Фінансова безпека держави

Поняття та базові елементи економічної безпеки держави. Сутність фінансової безпеки та її місце в системі економічної безпеки. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ФІНАНСИ ТА ЇХ МІСЦЕ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ ДЕРЖАВИ

Тема 14. Фінанси підприємницьких структур

Поняття й сутність фінансів підприємств. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма вияву їх сутності. Фінанси підприємств за умов формування ринкової економіки.

Сфери фінансових відносин підприємств. Фінансові відносини між підрозділами підприємств, між суб'єктами господарювання, з державою, банками, страховими компаніями.

Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. Методи й способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів. Внутрішні й зовнішні джерела. Власні, позичені та залучені кошти. Державне регулювання формування фінансових ресурсів підприємств.

Основи організації фінансів підприємств: саморегулювання, самоокупність, самофінансування.

Особливості організації фінансів залежно від форми власності, галузі економіки, організації бізнесу, сфери діяльності.

Характеристика методів організації діяльності підприємств. Принципи комерційного розрахунку. Неприбуткова діяльність підприємств, особливості її ведення. Кошторисне фінансування, його принципи.

Характеристика фінансових ресурсів, що спрямовуються в основні та оборотні фонди. Амортизаційні відрахування як специфічний вид фінансових ресурсів. Особливості надання коштів із бюджету, державних цільових фондів. Кредити як тимчасові фінансові ресурси. Роль прибутку як фінансового ресурсу.

Тема 15. Фінанси домогосподарств

Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин. Теоретичні основи фінансів домогосподарств. Бюджет домогосподарства та його структура. Сукупні ресурси та сукупні витрати домогосподарств. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники. Особисті фінанси та їх розвиток в умовах ринку.

Тема 16. Фінансовий менеджмент

Сутність фінансового менеджменту, фінансові рішення, їх розробка, прийняття та реалізація. Мета й основні завдання фінансового менеджменту. Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Принципи та функції фінансового менеджменту їх характеристика. Механізм фінансового менеджменту, його сутність та складові.

Тема 17. Страхування та страховий ринок

Об'єктивна необхідність і сутність страхового захисту. Страхові фонди як джерела забезпечення страхового захисту. Економічна природа і сутність страхування. Функції і принципи страхування. Класифікація страхування. Поняття страхового ринку, його структура. Державне регулювання у сфері страхування.

Тема 18. Міжнародні фінанси та міжнародні фінансово-кредитні установи

Сутність та функціональне призначення міжнародних фінансів. Міжнародний ринковий механізм перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу. Міжнародний неринковий перерозподіл фінансових ресурсів. Фінанси країн з ринковою економікою.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
Змістовий модуль 1. Предмет фінансової науки							
Тема 1. Сутність фінансів та їх функції. Фінансові ресурси	21	4	4		6	7	
Тема 2. Фінансова система держави	17	2	2		6	7	
Тема 3. Фінансова політика та фінансовий механізм	20	4	2		7	7	
Тема 4. Фінансовий ринок	23	2	4	4	6	7	
Разом за змістовим модулем 1	81	12	12	4	25	28	
Змістовий модуль 2. Централізовані фінанси та їх роль в суспільному відтворенні							
Тема 5. Державні фінанси	21	4	4		6	7	
Тема 6. Бюджет у складі державних фінансів	20	4	2		7	7	
Тема 7. Бюджетна система. Бюджетний устрій. Бюджетне право	26	4	4	4	7	7	
Тема 8. Доходи та видатки бюджетів	23	4	4	2	6	7	
Разом за змістовим модулем 2	90	16	14	6	26	28	
Змістовий модуль 3. Особливості функціонування ланок фінансової системи							
Тема 9. Податкова система держави	25	4	2	4	7	8	
Тема 10. Державний кредит та державний борг	18	4	1		6	7	
Тема 11. Державні цільові фонди	21	4	2	2	6	7	
Тема 12. Місцеві фінанси	18	4	1		6	7	
Тема 13. Фінансова безпека держави	17	2	2		6	7	
Разом за змістовим модулем 3	99	18	8	6	31	36	
Змістовий модуль 4. Децентралізовані фінанси та їх місце в фінансовій системі держави							
Тема 14. Фінанси підприємницьких структур	20	2	1	4	6	7	
Тема 15. Фінанси домогосподарств	16	2	1		6	7	
Тема 16. Фінансовий менеджмент	16	2	1		6	7	
Тема 17. Страхування та страховий ринок	19	4	1		7	7	

Тема 18. Міжнародні фінанси та міжнародні фінансово – кредитні установи	19	4	2		6	7	
Разом за змістовим модулем 4	90	14	6	4	31	35	
Усього годин	360	60	40	20	113	127	

5. Теми практичних (семінарських) / лабораторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Сутність фінансів та їх функції. Фінансові ресурси.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія та економічні передумови виникнення фінансів. 2. Дискусійні питання сутності фінансів. 3. Об'єктивна необхідність та призначення фінансів. 4. Взаємозв'язок фінансів з ціною, кредитом, заробітною платою, грошима. 5. Дискусійні питання суті фінансових ресурсів. 6. Склад фінансових ресурсів та джерела їх формування. 7. Форми та напрями використання фінансових ресурсів. 8. Суть, склад та призначення фінансових резервів. 9. Взаємозв'язок фінансових та кредитних ресурсів. 	4
2	<p>Фінансова система держави</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансової системи та принципи її побудови. 2. Дискусійні питання складу фінансової системи. 3. Характеристика складових фінансової системи та їх взаємозв'язок. 4. Проблеми вдосконалення фінансової системи України. 5. Взаємозв'язок фінансової системи з економічною кредитною системами. 6. Управління фінансами в системі управління економікою: сутність, принципи. 7. Функціональні елементи управління фінансами. 8. Організація управління фінансами в Україні. Загальне (стратегічне) управління. 9. Оперативне управління фінансами. Поняття фінансового апарату: <ul style="list-style-type: none"> – Міністерство фінансів України; – Контрольно-ревізійне управління України; – Державна податкова адміністрація України; – Державне казначейство України; – Державна митна служба України. 10. Управління фінансами на рівні суб'єктів господарювання (фінансовий менеджмент, його роль та місце). 11. Відобразіть схематично взаємозв'язки між окремими органами управління фінансами. 	2
3	<p>Фінансова політика та фінансовий механізм</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова політика, її сутність та значення. 2. Фінанси і фінансова політики – взаємозв'язок та відмінність. 3. Стратегія і тактика фінансової політики. 4. Фінансова політика держави: сутність, принципи, 	

	<p>складові.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Фінансова політика суб'єктів господарювання. 6. Сутність та значення фінансового механізму. 7. Складові фінансового механізму, їх характеристика: 8. Фінансовий механізм на макро- і мікрорівні. 9. Дискусійні питання складу фінансового механізму. 10. Проаналізувати на конкретному прикладі дію фінансових важелів. 11. Вплив фінансового механізму на життя суспільства, суспільне відтворення. 12. Зміст, принципи та методи фінансового планування. 13. Етапи фінансового планування. 14. Характеристика фінансових планів підприємств. 15. Фінансові плани держави. 16. Шляхи вдосконалення фінансового планування в сучасних умовах. 17. Зміст та принципи фінансового контролю. 18. Об'єкти та суб'єкти фінансового контролю на макро- та мікрорівні. 19. Класифікація фінансового контролю. 20. Організація фінансового контролю в Україні. 21. Аудит як вид незалежного фінансового контролю. Принципи та сфера застосування аудиту. 22. Відмінні ознаки аудиту та фінансового контролю. 	2
4	<p>Фінансовий ринок</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст та значення фінансового ринку. 2. Складові елементи та грошові потоки фінансового ринку. 3. Кредитний ринок. 4. Ринок цінних паперів. 5. Характеристика фінансових інструментів. 6. Фінансовий ринок України за умов ринкової економіки 	4
5	<p>Державні фінанси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає економічна сутність “державних фінансів”? 2. Які ланки включають державні фінанси? 3. Яким чином держава може впливати на розподіл фінансових ресурсів? 4. Що являють собою державні доходи і державні видатки? 5. У чому полягають відмінності між поточними видатками і видатками на розвиток? 6. Які існують форми фінансування державних витрат? 7. Як державні видатки пов'язані із функціями держави? 8. Що таке менеджмент державних фінансів? 	4
6	<p>Бюджет у складі державних фінансів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджет як складова загальнодержавних фінансів та центральна ланка фінансової системи. 2. Бюджет як економічна категорія. 3. Бюджет як основний фінансовий план держави та централізований фонд грошових коштів. 4. Функції бюджету. 	2
7	<p>Бюджетна система. Бюджетний устрій. Бюджетне право</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про бюджетний устрій. Бюджетна система 	

	<p>України, принципи її побудови.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Характеристика ланок бюджетної системи. 3. Засади розподілу доходів і видатків між ланками бюджетної системи. 4. Бюджетні права та бюджетна ініціатива. 5. Бюджетний процес, його сутність та етапи. <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Бюджетне планування, його Сутність, методи, етапи. 5.2. Порядок складання, розгляду та затвердження бюджетів України. 5.3 Бюджетне регулювання: Сутність, методи і значення. 5.4 Виконання бюджетів. 	4
8	<p>Доходи і видатки бюджетів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетна класифікація. 2. Розпорядники бюджетних коштів та їх види. 3. Доходи бюджетів та їх класифікація. 4. Видатки бюджетів: суть, класифікація. 5. Склад та структура видатків ДБУ. 6. Поняття державного фінансування, його принципи і форми. 7. Видатки бюджетів на фінансування економіки. 8. Видатки бюджетів на соціальний захист населення. 9. Видатки бюджетів на соціокультурні заходи. 10. Видатки на оборону і управління. 11. Причини виникнення бюджетного дефіциту. 12. Методи покриття бюджетного дефіциту. 13. Шляхи подолання бюджетного дефіциту. 	4
9	<p>Податкова система держави</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічна сутність та функції податків. 2. Основні принципи оподаткування. 3. Елементи оподаткування і класифікація податків. 4. Система оподаткування, її структура та принципи функціонування. 5. Податкова політика України на сучасному етапі. 6. Напрями реформування системи оподаткування в Україні. 	2
10	<p>Державний кредит та державний борг</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає економічна сутність та призначення державного кредиту? 2. Які існують види і форми державного кредиту? 3. За якими ознаками класифікують державні позики? 4. Які існують джерела погашення державних позик? 5. Що таке державний борг? 6. Які існують види державного боргу? 7. Які переваги внутрішнього боргу над зовнішнім? 8. Чи має державний борг економічно обґрунтовані межі? 9. У чому полягає сутність управління державним боргом? 	1
11	<p>Державні цільові фонди</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити сутність державних цільових фондів та охарактеризувати їх види. 2. З яких джерел формується бюджет Пенсійного фонду? 3. За якими напрямками використовуються кошти 	2

	<p>Пенсійного фонду?</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Які джерела утворення та напрями використання Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності? 5. Назвати джерела формування та напрями використання Фонду загальнообов'язкового державного страхування на випадок безробіття. 6. Визначити мету утворення та напрями використання Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. 7. Інші ДЦФ соціального призначення. 8. ДЦФ економічного призначення. 	
12	<p>Місцеві фінанси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність місцевих фінансів, їх складові. 2. Місцеві бюджети, їх класифікація та роль в перерозподілі ВВП. 3. Виникнення інституту місцевого самоврядування: історичний ракурс. 4. Доходи місцевих бюджетів: класифікація та принципи формування. 5. Видатки місцевих бюджетів. 6. Методи між бюджетного регулювання. 7. Сучасний стан місцевих фінансів України. 	1
13.	<p>Фінансова безпека держави</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та базові елементи економічної безпеки держави. 2. Сутність фінансової безпеки та її місце в системі економічної безпеки. 3. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави. 	2
14	<p>Фінанси підприємницьких структур</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінанси підприємницьких структур, їх суть та сфери застосування. 2. Організаційно-правові форми здійснення фінансово-господарської діяльності. 3. Принципи організації фінансів підприємницьких структур. 4. Виробничі фонди підприємств, їх роль, структура та класифікація. 5. Фінансові результати діяльності підприємств. 6. Підприємництво, його сутність та принципи. Державне регулювання підприємницької діяльності. 7. Основи організації фінансів комерційних підприємств. 8. Господарська, економічна і соціальна діяльність підприємств. 9. Типологія підприємств. 10. Майно підприємств. Статутний фонд та фінансові ресурси підприємств. 11. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні. 	1

	12. Розвиток та особливості функціонування малого бізнесу в Україні.	
15	Фінанси домогосподарств <ol style="list-style-type: none"> 1. Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин. 2. Теоретичні основи фінансів домогосподарств. 3. Бюджет домогосподарства та його структура. 4. Сукупні ресурси та сукупні витрати домогосподарств. 5. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники. 6. Особисті фінанси та їх розвиток в умовах ринку. 	1
16	Фінансовий менеджмент <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та мета фінансового менеджменту. 2. Необхідність та ефективність фінансового менеджменту. 3. Принципи та завдання фінансового менеджменту. 4. Функції фінансового менеджменту. 	1
17	Страховання та страховий ринок <ol style="list-style-type: none"> 2. Організація страхування та характеристика страхових потоків. 3. Галузі, форми і види страхування. 4. Необхідність страхового захисту та його форми. 5. Сутність страхування як економічної категорії та його специфічні ознаки. 6. Принципи страхування. 7. Функції страхування. 8. Роль та значення страхування в системі економічних відносин. 9. Як забезпечується державне регулювання страхового ринку? 	1
18	Міжнародні фінанси та міжнародні фінансово-кредитні установи <ol style="list-style-type: none"> 1. Що являють собою міжнародні фінанси у широкому і вузькому розумінні? 2. Що таке міжнародні фінансові інституції? 3. Як формується і використовується бюджет ООН? 4. Як формується і використовується бюджет ЄС? 5. Які функції виконує МВФ? 6. Як сформовано капітал МВФ? 7. У яких формах здійснюється кредитування МВФ? 8. Які методи валютного регулювання використовує МВФ? 9. Які фінансові інституції входять до групи Світового банку? 10. Які функції і напрями діяльності Міжнародного банку реконструкції і розвитку? 11. Як формується капітал і ресурси МБРР? 12. На яких напрямках діяльності спеціалізується Міжнародна асоціація розвитку? 13. На яких засадах здійснюється діяльність Міжнародної 	2

	фінансової корпорації? 14. Які завдання і функції покладено на Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій? 15. Які завдання і функції Європейського центрального банку? 16. Які функції виконує Європейський інвестиційний банк? 17. Які функції і сфери діяльності Європейського банку реконструкції і розвитку?	
	Разом	40

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Сутність фінансів та їх функції. Фінансові ресурси. 1. Історія та економічні передумови виникнення фінансів. 2. Дискусійні питання сутності фінансів. 3. Взаємозв'язок фінансових та кредитних ресурсів.	7
2	Фінансова система держави 1. Дискусійні питання складу фінансової системи. 2. Проблеми вдосконалення фінансової системи України. 3. Взаємозв'язок фінансової системи з економічною кредитною системами.	7
3	Фінансова політика та фінансовий механізм 1. Фінанси і фінансова політики – взаємозв'язок та відмінність. 2. Вплив фінансового механізму на життя суспільства, суспільне відтворення. 3. Шляхи вдосконалення фінансового планування в сучасних умовах.	7
4	Фінансовий ринок 1. Ринок цінних паперів. 2. Характеристика фінансових інструментів. 3. Фінансовий ринок України за умов ринкової економіки	7
5	Державні фінанси 1. Яким чином держава може впливати на розподіл фінансових ресурсів? 2. Як державні видатки пов'язані із функціями держави? 3. Що таке менеджмент державних фінансів?	7
6	Бюджет у складі державних фінансів 1. Бюджет як економічна категорія. 2. Бюджет як основний фінансовий план держави та централізований фонд грошових коштів.	7
7	Бюджетна система. Бюджетний устрій. Бюджетне право 1. Бюджетне планування, його Сутність, методи, етапи. 2. Порядок складання, розгляду та затвердження бюджетів України. 3. Бюджетне регулювання: Сутність, методи і значення. 4. Виконання бюджетів.	7
8	Доходи і видатки бюджетів 1. Розпорядники бюджетних коштів та їх види. 2. Видатки бюджетів на фінансування економіки.	7

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Видатки бюджетів на соціальний захист населення. 4. Видатки бюджетів на соціокультурні заходи. 5. Видатки на оборону і управління. 	
9	Податкова система держави <ul style="list-style-type: none"> 1. Податкова політика України на сучасному етапі. 2. Напрями реформування системи оподаткування в Україні. 	8
10	Державний кредит та державний борг <ul style="list-style-type: none"> 1. Які переваги внутрішнього боргу над зовнішнім? 2. Чи має державний борг економічно обґрунтовані межі? 3. У чому полягає сутність управління державним боргом? 	7
11	Державні цільові фонди <ul style="list-style-type: none"> 1. Інші ДЦФ соціального призначення. 2. ДЦФ економічного призначення. 	7
12	Місцеві фінанси <ul style="list-style-type: none"> 1. Виникнення інституту місцевого самоврядування: історичний ракурс. 2. Сучасний стан місцевих фінансів України. 	7
13	Фінансова безпека держави <ul style="list-style-type: none"> 1. Місце фінансової безпеки та її в системі економічної безпеки. 2. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави 	7
14	Фінанси підприємницьких структур <ul style="list-style-type: none"> 1. Господарська, економічна і соціальна діяльність підприємств. 2. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні. 3. Розвиток та особливості функціонування малого бізнесу в Україні. 	7
15	Фінанси домогосподарств <ul style="list-style-type: none"> 1. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники. 2. Особисті фінанси та їх розвиток в умовах ринку. 	7
16	Фінансовий менеджмент <ul style="list-style-type: none"> 1. Необхідність та ефективність фінансового менеджменту. 2. Принципи та завдання фінансового менеджменту. 	7
17	Страховання та страховий ринок <ul style="list-style-type: none"> 1. Необхідність страхового захисту та його форми. 2. Роль та значення страхування в системі економічних відносин. 3. Як забезпечується державне регулювання страхового ринку? 	7
18	Міжнародні фінанси та міжнародні фінансово-кредитні установи <ul style="list-style-type: none"> 1. Які функції і напрями діяльності Міжнародного банку реконструкції і розвитку? 2. Як формується капітал і ресурси МБРР? 3. На яких напрямках діяльності спеціалізується Міжнародна асоціація розвитку? 4. На яких засадах здійснюється діяльність Міжнародної фінансової корпорації? 5. Які завдання і функції покладено на Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій? 	7
	Разом	127

7. Індивідуальні завдання

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий та дослідницький характер;
- 2) тип індивідуального завдання – реферат;
- 3) Загальний обсяг індивідуального завдання не повинен бути меншим за 15-20 друкованих аркушів формату А4. В кінці викладу питання подаються висновки та перелік використаних джерел (із посиланням на ці джерела по тексту роботи).

Тематика рефератів

1. Проблеми фінансової автономії органів місцевого самоврядування.
2. Європейська хартія про місцеве самоврядування та міжнародні стандарти організації місцевих фінансів.
3. Місцеві фінансові інститути: проблеми функціонування та розвитку.
4. Управління фінансами та фінансовий контроль на місцевому рівні.
5. Основні фактори та проблеми формування доходів та видатків державного бюджету України.
6. Історія виникнення державного боргу України.
7. Бюджетна реформа та напрямки її проведення.
8. Історія виникнення податків та розвитку податкових систем.
9. Становлення та розвиток податкової системи в Україні.
10. Податкова система та податкова політика в Україні.
11. Податкові системи зарубіжних країн.
12. Фінансовий менеджмент підприємств.
13. Фінансові ресурси підприємств: джерела формування та напрями використання.
14. Роль та значення фінансового планування в транзитивній економіці.
15. Фінансове планування та економічна політика держави.
16. Інформаційне забезпечення фінансового планування.
17. Значення фінансового ринку у становленні ринкових відносин в економіці України.
18. Проблеми становлення та розвитку фондового ринку України.
19. Ринок капіталів, як частина фінансового ринку та його характеристика.
20. Роль та значення централізованих фондів у балансі фінансових ресурсів держави.
21. Вплив ВВП на формування фінансових ресурсів держави.
22. Баланс фінансових ресурсів та фінансування соціальних видатків держави
23. Вплив фінансової кризи на економічну безпеку держави.
24. Історія фінансових криз у світовій економіці.
25. Фінансова криза в Україні, її характерні ознаки та шляхи подолання.
26. Завдання та основні функції державного контрольно-ревізійного управління.
27. Роль та місце Міністерства фінансів України у фінансовій системі держави.
28. Структура завдання та основні функції Державної податкової адміністрації.
29. Державне казначейство та його роль у фінансовій системі держави.
30. Структура державних фінансів зарубіжних країн.
31. Характеристика грошових потоків сфери державних фінансів.
32. Державні фінанси, як інструмент регулювання економіки.
33. Напрями вдосконалення системи державних фінансів.
34. Проблемні питання функціонування системи державних фінансів.
35. Видатні українські та зарубіжні вчені дослідники фінансів.
36. Розвиток фінансової науки в Україні.
37. Науковий внесок М.І. Таган-Барановського у розвиток вітчизняної фінансової науки.
38. Сучасні вчені в галузі фінансів та їх внесок у розвиток фінансової науки.

39. Правові засади та державний нагляд за функціонуванням ринку страхових послуг в Україні.
40. Розвиток страхової справи в Україні.
41. Зарубіжні страхові ринки.

8. Методи та засоби навчання

При викладанні дисципліни «Фінанси» використовуються наступні методи навчання:

- словесні (розповідь, лекція, бесіда);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- практичні (задачі, реферати).
- навчальна робота під керівництвом викладача;
- самостійна робота.
- методи активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

Щодо контролю самостійної роботи студентів, то застосовуються навчальний модуль: структурно-логічні схеми; вибіркові тести і задачі аналітичного та графічного змісту.

Методами контролю та самоконтролю є методи усного контролю; методи письмового контролю та самоконтролю.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, іспит

Залік і іспит проводяться у письмовій формі. Екзаменаційний білет містить: три відкриті питання (5 балів за повну відповідь), 5 визначень (1 бал за повну відповідь на одне питання), 40 тестів (1 бал за кожну правильну відповідь).

Перелік питань на залік

1. Сутність та необхідність фінансів
2. Функції фінансів
3. Склад і структура фінансових ресурсів
4. Фінансові резерви, їх призначення
5. Сутність фінансової системи, її склад і принципи побудови
6. Управління фінансовою системою
7. Сутність, основи організації та завдання фінансової політики
8. Стратегія і тактика фінансової політики
9. Фінансова політика держави і суб'єктів господарювання
10. Сутність та складові фінансового механізму
11. Фінансове планування
12. Фінансовий контроль
13. Фінансові важелі
14. Основи організації фінансів підприємств. Принцип комерційного розрахунку
15. Види підприємств. Об'єднання підприємств. Господарські товариства
16. Майно підприємств. Статутний капітал та фінансові ресурси підприємств
17. Сутність і призначення державних фінансів
18. Фінансові ресурси держави
19. Державні доходи
20. Державні видатки
21. Сутність та призначення бюджету держави. Функції бюджету.
22. Бюджетна система: сутність та склад
23. Бюджетний устрій
24. Бюджетні права та бюджетна ініціатива
25. Особливості бюджетного процесу в Україні
26. Бюджетна класифікація: сутність та структура

27. Доходи бюджетів
28. Видатки бюджетів
29. Бюджетне фінансування: його зміст, принципи та форми
30. Бюджетний дефіцит: сутність, наслідки та шляхи подолання
31. Податки: їх сутність, функції та види
32. Податкова політика
33. Податкова система та принципи її побудови
34. Державні цільові фонди: сутність та класифікація
35. Пенсійний фонд України: джерела формування та напрямки витрачання коштів
36. Фонд соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності: фінансові аспекти діяльності
37. Джерела коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття на напрями їх використання
38. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: джерела формування та напрями використання коштів .
39. Загальна характеристика місцевих фінансів.
40. Місцеві бюджети, їх сутність та значення
41. Доходи місцевих бюджетів
42. Видатки місцевих бюджетів
43. Міжбюджетне регулювання (субсидії, дотації, система процентних відрахувань)
44. Сутність страхування як економічної категорії та його специфічні ознаки
45. Принципи та функції страхування
46. Страховий ринок України
47. Сутність, суб'єкти та об'єкти фінансового ринку. Структура фінансового ринку
48. Фінанси міжнародних організацій
49. Міжнародні фінансові інституції
50. Сутність, завдання та принципи фінансового менеджменту.

Перелік питань на іспит

1. Сутність фінансів та їх необхідність у суспільстві.
2. Історія виникнення та розвитку фінансів.
3. Предмет і метод фінансової науки.
4. Функції, принципи і роль фінансів.
5. Взаємозв'язок і відмінності фінансів з іншими економічними категоріями
6. Типи фінансових систем та їх характеристика.
7. Структурна побудова фінансової системи.
8. Принципи побудови , характерні риси та завдання фінансових систем.
9. Управління фінансовою системою.
10. Нормативно – правова база функціонування фінансової системи.
11. Фінансова політика та її складові частини.
12. Етапи формування та реалізації фінансової політики держави.
13. Цілі та завдання фінансової політики держави.
14. Фінансовий механізм реалізації фінансової політики.
15. Фінансовий контроль. Принципи його організації, види та методи.
16. Економічна суть фінансових ресурсів.
17. Склад та структура фінансових ресурсів.
18. Баланс фінансових ресурсів держави.
19. Напрями використання фінансових ресурсів підприємств.
20. Фінансові резерви та їх призначення.
21. Роль, місце та функції фінансового ринку.
22. Структура фінансового ринку.

23. Характеристика суб'єктів фінансового ринку.
24. Основні об'єкти фінансового ринку та їх характеристика.
25. Зміст та завдання фінансового планування.
26. Принципи та функції фінансового планування.
27. Етапи та методи у фінансовому плануванні.
28. Система фінансових планів.
29. Теоретичні основи фінансового менеджменту.
30. Менеджмент державних фінансів (бюджетний менеджмент).
31. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання.
32. Функції фінансового менеджменту.
33. Структура державних фінансів України.
34. Правові та організаційні основи державних фінансів.
35. Державний бюджет як економічна категорія.
36. Бюджетна система та бюджетний устрій.
37. Доходи Державного та місцевих бюджетів .
38. Видатки Державного та місцевих бюджетів.
39. Бюджетний процес, його основні етапи.
40. Бюджетний дефіцит та державний борг.
41. Організація бюджетного планування.
42. Фінанси підприємницьких структур, їх суть та сфери застосування.
43. Організаційно-правові форми здійснення фінансово-господарської діяльності.
44. Принципи організації фінансів підприємницьких структур.
45. Виробничі фонди підприємств, їх роль, структура та класифікація.
46. Фінансові результати діяльності підприємств
47. Економічна суть, характерні ознаки та призначення податків.
48. Елементи системи оподаткування.
49. Функції податків та принципи оподаткування.
50. Класифікація та основні види податків.
51. Склад та структура податкової системи держави
52. Зміст, склад та завдання державних фінансів.
53. Державні доходи та державні видатки.
54. Державний бюджет, його сутність і роль.
55. Бюджетна система України та її структура.
56. Принципи побудови бюджетної системи.
57. Бюджетний процес та його етапи.
58. Бюджетна класифікація, її структура та призначення.
59. Доходи державного бюджету та їх класифікація.
60. Видатки державного бюджету та їх класифікація.
61. Складові частини бюджету.
62. Дефіцит та профіцит бюджету
63. Державний кредит та державний борг.
64. Причини виникнення, суть та функції місцевих фінансів.
65. Місцеві фінанси та їх структура.
66. Склад та структура місцевих бюджетів.
67. Дефіцит та профіцит місцевих бюджетів . Бюджет розвитку.
68. Порядок складання, затвердження та виконання місцевих бюджетів.
69. Загальні засади регулювання між бюджетних відносин.
70. Міжбюджетні трансферти: види , порядок їх визначення та практика надання .

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

В процесі вивчення дисципліни використовують такі методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- письмові залік та іспит.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з курсу визначається так:

- кількості балів за поточне оцінювання – 40 балів (20 балів за змістовий модуль);
- письмовий залік – 60 балів.

Поточний контроль (макс = 40 бали)								ІНДЗ	Підсумковий контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					МКР 1	МКР 2	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	-	30	30	
5	5	5	5	5	5	5	5		60		100

Іспит

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з курсу визначається так:

- кількості балів за поточне оцінювання – 30 балів (15 балів за змістовий модуль);
- оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів;
- письмовий залік – 60 балів.

Поточний контроль (макс = 40 бали)										ІНДЗ	Підсумковий контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4						МКР 3	МКР 4	
T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	T 16	T 17	T 18		30	30	
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	60		100

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума у балах поточної та екзаменаційної оцінки. Рейтингова оцінка у балах за шкалою навчального закладу може бути переведена до п'ятибальної шкали оцінювання (національної шкали). Згідно з даними таблиці переведення рейтинговий оцінок від однієї шкали до іншої.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		

67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

12. Методичне забезпечення

1. Івашко О. А. Фінанси : курс лекцій / О. А. Івашко. – К. : Київський інститут міжнародної економіки та підприємництва, 2008. – 174 с.
2. Методичні вказівки для виконання контрольних робіт з дисципліни “Фінанси” (для студентів заочної форми навчання напряму підготовки 6.030508 – Фінанси та кредит) / Укл.: Івашко О. А. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2013. – 20 с.
3. Методичні вказівки для практичних та лабораторних занять з дисципліни “Фінанси” (для студентів напряму підготовки 6.030508 – Фінанси та кредит) / Укл.: Івашко О. А. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2013. – 61 с.
4. Методичні вказівки для самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни “Фінанси” (для студентів напряму підготовки 6.030508 – Фінанси та кредит) / Укл.: Івашко О. А. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2013. – 24 с.

13. Список джерел

1. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Державні фінанси : Навч. посібник / За заг. ред В. Д. Базилевича. – К. : Атака. – 2002. – 403 с.
2. Бюджетний кодекс України: [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Василик О. Д. Теорія фінансів : підручник / О. Д. Василик. - К. : НІОС, 2000. - 416 с.
4. Алексеєнко Л. М. Ринок фінансового капіталу : становлення, проблеми та перспективи розвитку: Монографія / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : Максимум, 2004. - 423 с.
5. Андрущенко В. Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті : теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів: Монографія. - Л. : Каменярь, 2000. - 304 с.
6. Артус М. М. Проблеми трактування сутності та функцій категорії «фінанси» / М. М. Артус // Фінанси України, 2007. - № 4. - С. 127-134.
7. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств : Підруч. / І. О. Бланк, Г. В. Ситник. - К., 2006. - 780 с.
8. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії : Вступ до фінансової науки / Ш. Планкарт; пер. з нім. С. І. Терещенко та О. О. Терещенка; Передмова та наук. ред. В. М. Федосова. - К. : Либідь. 2000. - 654 с.
9. Волощук Г. О. Наукове забезпечення бюджетного процесу : Генеза. Теорії. Перспективи. / Г. О. Волощук, Ю. В. Пасічник. - К. : Міленіум, 2003. - 272 с.
10. Загорський В. С. Бюджетно-податкова система України: теорія і практика : Монографія / Національна академія державної податкової служби України. — І. : Національна академія ДПС України, 2006. - 304 с.
11. Зимовець В. В. Акумуляція фінансових ресурсів та економічний розвиток : Монографія. - К., 2003. — 314 с.
12. Зятковський І. В. Фінанси суб'єктів господарювання в умовах інституціональних перетворень : Монографія. - Т. : Економічна думка, 2006. - 384 с.
13. Єлецьких С. Я. Міжнародні фінанси : термінологічний словник / С. Я. Єлецьких, С. Є. Борисова, Ю. О. Гетьманенко, О. В. Свідрак. — К. : ДДМА, 2005. - 64 с.

14. Іванов Ю. Б. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування : Монографія / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, Г. М. Дорожкіна, О. Г. Зима, В. В. Карпова; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. - Х. : ВД «ІНЖЕК», 2007. - 448 с.
15. Івашко О. А. Фінансові системи Австралії, країн та залежних територій Океанії : Навч. посібник / М. І. Карлін, О. А. Івашко. – Луцьк : Волин. мистецька агенція “Терен”, 2012. – 180 с.
16. Івашко О. А. Фінансові системи країн Африки : Навч. посібник / М. І. Карлін, О. А. Івашко. – Луцьк : Волин. мистецька агенція “Терен”, 2012. – 236 с.
17. Карпінський Б. А. Фінансова система : Навч. посіб. / Б. А. Карпінський. - К. : «Центр навчальної літератури», 2003. - 272 с.
18. Клапків М. С. Витоки національного страхового ринку України : Монографія / М. С. Клапків, Ю. М. Клапків. - Т. : Карт-бланш, 2003. - 275 с.
19. Клименко В. В. Фондовий ринок України у контексті фінансової безпеки держави : Монографія. - К. : КНУТД, 2003. - 187 с.
20. Ковбасюк Ю. В. Державні фінанси : теоретико-організаційні аспекти : навч. посіб. - К. : КИЙ, 2007. - 260 с.
21. Крисоватий А. І. Теоретико-організаційні домінанти та практика реалізації податкової політики в Україні : Монографія. - Т. : Карт-бланш, 2005. - 372 с.
22. Леоненко П. М. Структура фінансової науки у світлі її історії / П. М. Леоненко // Фінанси України. - 2005. - № 11. - С. 21-25.
23. Луніна І. О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин / НАН України; Інститут економічного прогнозування. — К.: Наукова думка,— 432 с.
24. Лютий І. О. Податки на споживання в економіці України : Монографія / І. О. Лютий, А. Б. Дрига, М. О. Петренко. — К. : Знання, 2005. - 335 с.
25. Опарін В. М. Фінансова система України : Теоретико-методологічні аспекти : Монографія / В. М. Опарін. — К. : КНЕУ, 2005. - 239 с.
26. Небрат В. В. Українська фінансова думка другої половини ХІХ - початку ХХ століть : Монографія. — К. : Ін-т екон. та прогноз., 2007. - 224 с.
27. Нестеренок А. С. Періодизація розвитку поняття фінансів / А. С. Нестеренок // Митна справа. - 2005. - № 1. - С. 90-94.
28. Павлюк К. В. Бюджет і бюджетний процес в умовах транзитивної економіки України : Монографія / К. В. Павлюк. - К. : НДФІ, 2006. - 584 с.
29. Пасічник Ю. В. Бюджетний потенціал економічного зростання в Україні : Монографія / НАН України; Інститут економіки промисловості. - Д. : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2005. - 642 с.
30. Плєскач В. Л. Фінансові послуги як складова інтеграції України у світовий інформаційно-економічний простір / В. Л. Плєскач // Фінанси України. - 2008. - № 8. - С. 89-96.
31. Податковий кодекс України. – К. : ДП “ІВЦ ДПА України”, 2010. – 336 с.
32. П’ятаченко Г. О. Становлення та розвиток фінансів України : 1917-2003 / Г. О. П’ятаченко, Л. В. Кухарець. - К. : НДФІ, 2005. - 784 с.
33. Реверчук С. К. Історія страхування : Підручник / С. К. Реверчук, Т. В. Сива, С. І. Кубів, О. Д. Вовчак; за ред. С. К. Реверчук. - К. : Знання, 2005. - 213 с.
34. Соколовська А. М. Податкова система держави : теорія та практика становлення. - К. : Знання-Прес, 2004. - 454 с.
35. Страхування : підручник / За ред. В. Д. Базилевича. - К. : Знання, 2008. - 1019 с.
36. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [за ред. проф. Г.Г. Кірейцева]. – Київ : ЦУЛ, 2002. – 496 с.
37. Фінансовий менеджмент : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / [А. М. Поддєрьогін, Л. Д. Буряк, Н. Ю. Калач та ін.]. – К. : КНЕУ, 2001. – 294 с.

38. Формування і функціонування бюджетної системи України : Монографія / О. В. Булгакова, О. Т. Колодій, Л. В. Єрмошенко, Л. І. Василенко, Т. О. Масленнікова. / За заг. ред. А. А. Мазаракі. - К. : КНИГА, 2003. — 343 с.
39. Шкільник І. О. Фінансовий ринок України в контексті розвитку світової фінансової системи : Монографія. - С. : УАБС НБУ, 2007. - 98 с.
40. Юрій С. І. Міжнародні фінанси у ХХІ столітті / С. І. Юрій // Вісник економічної науки України. - 2007. - № 1. - С. 183-193.